

MIKES KELEMEN MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANTÁRGYVERSENY

2024. április 19–22., országos szakasz

9. osztály, magyar tagozat

- minden tétel kötelező
- a tételek kidolgozására szánt idő: 3 óra
- megjelenés: 10 pont

I. TÉTEL

45 pont

Örkény István egyperceséből kiindulva, írd 1–1,5 oldalas összefüggő szöveget „*Íme, a világ fejtetőre állt...*” címmel, az alábbi novellarészletek értelmezésére és olvasmányélményeidre építve! Szövegedben válaszolj a következő kérdésekre:

- Milyen összefüggések figyelhetők meg az egypercesek szövege és címe között?
- Melyek az egypercesek abszurd, groteszk jellegzetességei?
- Milyen viszonyban van az egypercesekben megjelenített világ az olvasói élettapasztalattal?
- Milyen szerepe van az idő- és térszerkezetnek az abszurd/groteszk világ megteremtésében?
- Mi jellemző az elbeszélői nézőpontra?
- Hogyan jelenik meg a művész alakja a megadott novella részleteiben?

A körúton állt egy telefonfülke. Ajtaja sűrűn nyitódott-csukódott. Az emberek megtárgyalták ügyes-bajos dolgaikat, fölhívták a lakáshivatalt, megbeszéltek egy találkát, pénzt kértek kölcsön a barátaiktól, vagy féltékenységgükkel gyötörték kedvesüket. Egy idős asszony, miután visszaakasztotta a hallgatót, egyszer nekidőlt a készüléknek, és sírt. Ilyen eset azonban csak ritkán fordult elő. Egy napsütöses nyári délutánon a fülkébe lépett a költő. Fölhívott egy szerkesztőt, és így szólt:

- Megvan az utolsó négy sor!
Egy piszkos papírszeletről felolvasott négy verssort.
 - Jaj, milyen leverő! – mondta a szerkesztő. – Írd át még egyszer, de sokkal derűsebben.
- A költő hiába érvelt. Hamarosan letette a hallgatót, és eltávozott [...]

Megjött az autóbusz, elvitte az utasokat, a fülke pedig vidáman ballagott végig a Rákóczi úton a verőfényes nyári délutánban.

Nézegette a kirakatokat. Elácsorgott a virágüzlet előtt, egyesek látták bemenni egy könyvesboltba, de lehet, hogy összetévesztették valaki mással. Egy mellékutcai italboltban felhajtott egy kupica rumot, aztán végigsétált a Duna-parton, és átment a Margitszigetre. Az egykori kolostor romjainál meglátott egy másik telefonfülkét. Tovább sétált, aztán visszafordult, végül átment a másik oldalra, és tapintatosan, de kitaróan szemezni kezdett a túlsó fülkével. Később, amikor már sötétedett, belegázolt egy virágágyba a rózsák közé [...]

A városon kívül, a Hűvösvölgy utolsó házain is túl, Nagykovácsi községtől azonban jóval innen van egy vadvirágos rét. Akkor csak, hogy kifulladás nélkül körbe tudja futni egy kisgyerek, s olyan rejtve él a magas törzsű fák közt, mint egy tengerszem. Túl kicsi még ahhoz is, hogy valaki lekaszálja; ennél fogva nyár közepén már derékmagasságig nő rajta a fű, a gaz meg a virág. Ez az a hely, ahol a fülke letanyázott. [...]

A készülék azonban nem ad vonalat. Ehelyett négy verssor szólal meg a telefonkagylóban, olyan halkán, mintha hangfogós hegedűn... A bedobott pénzt a készülék nem adja vissza, de emiatt még senki sem tett panaszt.

(Örkény István: *Ballada a költészet hatalmáról*. Részletek)

II. TÉTEL

45 pont

Írd 1,5–2 oldalas novellaszerű történetet, folytatva az alábbi idézetet! Adj címet szövegednek!

- Maga hová való, bácsi?
- Én a földbe. Hát maga?

Az úr hirtelen kapta a feleletet, de gondolta magában, hogy ő is mond egy nagyot s így szólt:

(Tamási Áron: *Sóvidéki társasjáték*. Részlet)